

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ DE MEDI AMBIENT I ORDENACIÓ TERRITORIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL PM 1093-2011

Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2022

Núm. 69

Presidència de la Sra. Maria Pilar Carbonero i Sánchez

Sessió celebrada dia 4 de maig de 2022

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

I) Adopció d'acord respecte de l'escrit RGE núm. 810/22, presentat pel Grup Parlamentari Ciudadanos, pel procediment d'urgència, sol·licitant la compareixença del conseller de Medi Ambient i Territori, Sr. Miquel Mir, per donar complides explicacions sobre la contaminació de les aigües de la badia de Palma per mor dels abocaments d'aigües residuals sense depurar o depurades deficientment. 1054

II. PROPOSICIONS NO DE LLEI:

1) RGE núm. 1277/21, presentada pel Grup Parlamentari Mixt, relativa a la paralització de les obres de Ports de les Illes Balears a Fornells..... 1057

2) RGE núm. 5893/21, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa al tren de Llevant..... 1061

LA SRA. PRESIDENTA:

Senyores i senyors diputades, si els sembla bé, començarem la sessió d'avui. En primer lloc, demanaria si es produeixen substitucions.

LA SRA. TRIAY I FEDELICH:

Sí, presidenta, Irene Triay substitueix Helena Benlloch.

LA SRA. SANTIAGO I CAMACHO:

Presidenta? Sí, Gloria Santiago sustituye a Pablo Jiménez.

LA SRA. PRESIDENTA:

No hi ha més substitucions?

D) Adopció d'acord respecte de l'escrit RGE núm. 810/22, presentat pel Grup Parlamentari Ciutadans, pel procediment d'urgència, sol·licitant la compareixença del conseller de Medi Ambient i Territori, Sr. Miquel Mir, per donar complides explicacions sobre la contaminació de les aigües de la badia de Palma per mor dels abocaments d'aigües residuals sense depurar o depurades deficientment.

Passam al debat del primer punt de l'ordre del dia d'avui relatiu a l'adopció d'acord respecte de l'escrit RGE núm. 810/22, presentat pel Grup Parlamentari Ciutadans, pel procediment d'urgència, pel qual se sol·licita la compareixença del conseller de Medi Ambient i Territori, Sr. Miquel Mir i Gual, per donar complides explicacions sobre la contaminació de les aigües de la badia de Palma per mor dels abocaments d'aigües residuals sense depurar o depurades deficientment.

Per a la seva defensa té la paraula el Grup Parlamentari Ciudadanos, Sr. Méndez, quan vulgui.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sra. Presidenta. Seré breve porque la cosa es evidente. Esto se hizo cuando aparecieron las noticias de la certificación de los fondos marinos de la Bahía de Palma y creo que lo del Portitxol de ayer y de antes de ayer se expresa por sí mismo. Así que nosotros, que entendemos que uno de los temas fundamentales de la actividad de la Conselleria de Medio Ambiente es la eliminación, abocamiento y desaparición de nuestros vertidos de aguas sucias, que es un asunto que encontramos tanto en recursos hídricos como en el ciclo del agua, como en aguas depuradas y regeneradas, todo esto lo recordarán ustedes de la comisión específica que hay en ello, todo esto estará siempre dentro de las propuestas, los futuribles y las posibilidades que vamos presentando los distintos grupos en esta comisión.

Además, entendemos que el tema se encuentra sujeto al correcto uso del canon de saneamiento, que también es una preocupación generalizada, y a la evidente obligación del Govern de ofrecer con todas las garantías un servicio que resulta capital para nuestra ciudadanía y para nuestra actividad económica.

Así que, conociendo el hecho de que esta es una preocupación compartida, que entendemos que a los diversos grupos de la cámara les preocupa por igual y, por tanto, es generalizada, queremos, consideramos útil, ponderado y beneficioso abrir un espacio de reflexión común mediante esta solicitud de comparecencia de nuestro conseller, que podríamos aprovechar todos porque nos permitiría compartir los diversos puntos de vista, satisfacer las respuestas que sobre el tema plantean en el seno de esta comisión y acabar de comprender la problemática relacionada con unas obligaciones que sabemos que tienen una gran complejidad técnica y unos requerimientos muy específicos.

Así que, por todo ello, solicitamos de los miembros de esta comisión, de su comprensión y buena voluntad, el voto favorable para este encuentro que solicitamos mediante esta petición.

Y he dicho, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Méndez. En torn de fixació de posicions, en primer lloc, té la paraula el Grup Parlamentari Popular, quan vulgui, Sr. Bonet.

EL SR. BONET I DÍAZ:

Moltes gràcies, presidenta. El Grup Popular hi votarà a favor. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies. Pel Grup Parlamentari Unidas Podemos, Sra. Santiago.

LA SRA. SANTIAGO I CAMACHO:

Nosotras, principalmente porque éste es un asunto que está ya en los tribunales, está judicializado, y ahora mismo no vemos oportuno que tengamos que interferir de alguna manera en esta cuestión.

Tampoco porque el conseller de Medio Ambiente ahora ha respondido en numerosas ocasiones, siempre que se le ha solicitado, tanto en el Pleno, en preguntas orales, como en las comparecencias correspondientes.

Porque tampoco vemos que el caso Emaya corresponda a un caso de una competencia como tal del Govern, sino que es más bien una empresa que gestiona el Ayuntamiento de Palma.

Y, por las cuestiones que he dicho anteriormente, así como por el propio contenido de la noticia que habla de un..., en el informe se estableció una fecha que era antes del 2015, por lo tanto estamos en 2022, no lo vemos conveniente; aun sabiendo que el conseller de Medio Ambiente siempre está dispuesto a comparecer, siempre que se lo solicita, en esta ocasión no vemos oportuno ni el momento ni el tema en el sitio adecuado.

Votaremos que no. Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Santiago. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca el Sr. Ferrà.

EL SR. FERRÀ I TERRASSA:

Gràcies, Sra. Presidenta. Des del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca votarem en contra de la compareixença, i explicarem el perquè.

A la petició, si ens cenyim a la petició de Ciutadans, hi ha tres paraules claus sobre els motius pels quals es demana la compareixença: un, l'informe de Fiscalia; dos, en el marc d'una investigació judicial: i tres, del cas Emaya -entre cometes. Aquests són un poc les tres paraules o els tres conceptes de força que justifiquen el perquè hauria de comparèixer el Sr. Miquel Mir.

El primer, el cas Emaya, bé, és a dir, no pertany a aquesta institució. És a dir, que un tema d'una empresa municipal d'aigües, que està crec que sotmès a un debat polític constant a l'Ajuntament de Palma, s'hagi de dur a aquesta institució, no pertoca. Igual que no han pertocat altres casos que també diferents grups parlamentaris han decidit que no arribin al Parlament perquè pertanyen a altres institucions com puguin ser el consell o altres ajuntaments.

La segona, un informe de Fiscalia que a dia d'avui, que nosaltres tenguem constància, la Conselleria de Medi Ambient i Territori no té constància de l'informe que s'esmenta per part del grup parlamentari per justificar aquesta urgència. I aquesta mateixa expressió ja la va dir el Sr. Mir quan va comparèixer -crec, que la darrera vegada-, ja va explicar aquí, en seu parlamentària, que la conselleria no té aquest informe de Fiscalia, un informe de Fiscalia que ha estat filtrat parcialment, parcialment, a un mitjà de comunicació.

I el tercer, en el marc d'una investigació judicial que, evidentment, pertoca ser prudents i, evidentment, només simplement perquè estigui en el marc d'una investigació judicial, que no tardarà molt a iniciar-se.

Per tant, creim que per prudència, per la prudència, tampoc no hauria de comparèixer, cosa que estic segur que el conseller compareixerà en el moment que sigui oportú si la qüestió és competent per al Govern de les Illes Balears.

Jo amb aquests tres conceptes -Fiscalia, investigació judicial i cas Emaya- no veig en cap cas la força per la qual el conseller de Medi Ambient hagi de comparèixer.

I després, evidentment, hi pot haver una argumentació que són totes aquestes qüestions indirectes, vessaments tant Palma com a altres EDAR, inversions del cànon, etc., que el conseller no només ha comparegut voluntàriament aquí, ha comparegut a petició d'altres grups per aquesta qüestió, i ha contestat, que a nosaltres ens consti, 12 preguntes orals, dues vegades ha comparegut en comissió i més de 100 preguntes escrites i sol·licituds de documentació que han fet els grups parlamentaris.

Per tant, no veim que estigui justificada aquesta petició a dia d'avui.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Ferrà. Passam al Grup Parlamentari VOX-Actua Balears. Sr. Campos, quan vulgui.

EL SR. CAMPOS I ASENSI:

Muchas gracias, Sra. Presidenta. Nuestro voto, evidentemente, será a favor de la comparecencia. De hecho, VOX ha solicitado exactamente lo mismo, creo que por cuestión de dos minutos después creo que está registrada exactamente la misma solicitud. Y ya, iba a decir me sorprende, pero es que es verdad, ya no me sorprende que los partidos de izquierda se atrevan a decir que no hay motivos para que el consejero de Medio Ambiente comparezca, nada más y nada menos que cuando se publica que la Fiscalía señala al Gobierno balear, a la Consejería de Medio Ambiente, como responsable de los vertidos en la bahía de Palma. O sea, si eso no es motivo para que explique qué está pasando, pues, yo no sé qué más, qué más tiene que pasar. Estamos hablando de un tema que evidentemente se está instruyendo en el Juzgado de Instrucción número 12 de Palma y donde consta, según se ha publicado, que la Fiscalía señala como responsable a esa consejería de Medio Ambiente.

Yo, la verdad, si esto no son motivos suficientes para que dé las explicaciones o los ciudadanos no se merecen que el máximo responsable de estos vertidos, según indica la Fiscalía, dé algún tipo de explicación, pues yo ya no sé, de verdad, qué más tiene que pasar. Pero bueno, ya digo, ya no me sorprende por parte de los partidos de la izquierda, en su infinita transparencia, póngalen todas las comillas que quieran. Nuestro voto será favorable.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Campos. Pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears. Sra. Sureda, quan vulgui.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, presidenta, senyores i senyors diputats. Nosaltres sí que donarem suport, Sr. Méndez, a la seva petició de compareixença, perquè sempre hem donat suport que els diferents grups parlamentaris puguin demanar als consellers, als responsables del Govern, les qüestions que trobin oportunes amb referència a un tema.

És cert que la gestió es du des d'Emaya, però també és cert que s'aboquen aquestes aigües residuals a la mar i hi ha una corresponsabilitat, hi ha unes accions que des del Govern sí que s'han de fer i -també ho ha dit el Sr. Ferrà- en moltes ocasions ha contestat el conseller a preguntes, i ha vingut a compareixences per donar explicacions en temes d'aquest calat.

Per tant, si vostès troben oportú que s'hagin de respondre una sèrie de preguntes i una sèrie de qüestions, i a nosaltres ens

sorgeixen dubtes, també ho demanariem. I per tant, trobam oportú que pugui venir.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Sureda. Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Sanz. Quan vulgui.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, tractant-se d'un cas que està judicialitzat, des del nostre grup no donarem suport a aquesta compareixença.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Sanz. El diputat no adscrit, Sr. Maxo, no hi és. Passam al Grup Parlamentari Socialista. Té la paraula el Sr. Borràs. Quan vulgui.

EL SR. BORRÀS I BARBER:

Sí, gràcies, Sra. Presidenta, bones tardes. El nostre grup és, amb caràcter general, partidari que les compareixences que se sol·liciten, es puguin formular i es puguin dur a terme en aquest parlament, tot i que aquest cas és un cas excepcional, perquè, evidentment, hi ha uns elements que concorren en aquesta petició que la fan diferent a altres peticions, perquè normalment les peticions que es fan de compareixença de consellers aquí, són perquè expliquin posicions de gestió o posicions polítiques en qüestions que afecten la seva conselleria i el moment en què ells estan executant les polítiques, perquè afecten el present o el futur de les illes.

Però aquí estem parlant d'uns fets que si podem donar -diguéssim-, si podem donar fidelitat a un suposat informe de Fiscalia, que reproduïen de manera parcial uns determinats mitjans de comunicació, *Ok Diario* i *Mallorca Diario*, que no sempre l'endevinen -diguem-ho així: no sempre l'endevinen-, si hi podem donar fidelitat, veurem que els fets que es debaten afecten qüestions d'abans de 2015, quan el cànon de sanejament no es destinava a finalitats que era objecte el cànon de sanejament, que és la responsabilitat que té la conselleria en la gestió d'aquest problema que en aquests moments ha sorgit i que sembla que està en causa judicial, està *sub iudice*.

En tot cas, no hi ha ni un sol membre, ni responsable polític, ni funcional de la Conselleria de Medi Ambient ni del Govern de les Illes Balears que hagi estat citat. Per tant, evidentment és un cas que no afecta, no han estat citats ni com a inculpats ni com a testimonis. Per tant, almanco fins avui, el jutge considera que no han incorregut en cap qüestió que hagi d'analitzar la justícia. És més, jo crec que un suposat informe de Fiscalia, vull dir que si existeix, ja el coneixerem en el moment processal que correspongui, després se sabrà quines persones s'imputen. Jo crec que igual seria més interessant per a aquest Parlament que poguessin comparèixer altres persones, que igual hauran de comparèixer davant la justícia, no ho sé, confiïm que no, perquè no desig a ningú haver de passar per la barra. Però en tot cas, sí que valdria la pena aquí recordar un

escrit, que aquest sí que té registre d'entrada o registre de sortida, per tant, ja no és una cosa que diuen els diaris, sinó que ha estat registrat i fidelitzat, diguéssim que és un escrit RGE núm. 50033859, en el qual el gerent d'Emaya, el Sr. Pedro Campaner, alertava el conseller de Medi Ambient de la insostenible situació, després de no haver invertit ni un euro -ni un euro- en la situació de la depuradora i dels abocaments a la badia de Palma. El conseller va ignorar aquest escrit del Sr. Campaner, el conseller era el Sr. Gabriel Company, que va ser el que -diguéssim- va ignorar les peticions de la reivindicació d'inversió per part de l'ajuntament, per part d'Emaya i la reivindicació de l'ajuntament perquè el Govern s'impliqués, assumís la responsabilitat que allò que els ciutadans de Palma pagaven a través del cànon de sanejament, es dediqués a resoldre els problemes dels abocaments a la badia de Palma.

En tot cas, políticament açò ja s'ha jutjat, les conseqüències d'aquells quatre anys de Govern del Partit Popular ja van ser jutjades pels ciutadans. En tot cas, la justícia farà el seu camí i trobarà el que consideri.

En aquest sentit, per tant, reiter la nostra posició de votar, de manera excepcional, en contra de la compareixença, perquè evidentment res a afegir té ja el conseller ni cap membre de la conselleria, que no han estat citats en seu judicial, ni com a testimonis, ni en cap altra condició.

I evidentment -com ha dit el Sr. Ferrà- ja s'ha respost a més de 100 preguntes, han comparegut diverses vegades, respostes a preguntes parlamentàries, ... està més que suat aquest tema, parlamentàriament, està més que debatut i és un tema que el Govern, evidentment, estic convençut que s'implicarà en la solució, però l'actual govern no ha estat part del problema, sinó que, si de cas, és part per resoldre aquest problema.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Borràs. Acabat el debat, passam a votar l'escrit RGE núm. 810/22.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

LA SRA. SECRETÀRIA:

6 vots a favor, 8 en contra, cap abstenció.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies. En conseqüència, queda rebutjat l'escrit RGE núm. 810/22, presentat pel Grup Parlamentari Ciudadanos, pel procediment d'urgència, que sol·licita la compareixença del conseller de Medi Ambient i Territori, Sr. Miquel Mir, per donar complides explicacions sobre la contaminació de les aigües de la badia de Palma, per mor dels abocaments d'aigües residuals i sense depurar, o depurades deficientment.

II.1) Proposició no de llei RGE núm. 1277/21, presentada pel Grup Parlamentari Mixt, relativa a la paralització de les obres de Ports de les Illes Balears a Fornells.

Ara passam al debat de la proposició no de llei RGE núm. 1277/21, presentada pel Grup Parlamentari Mixt, relativa a la paralització de les obres de Ports de les Illes Balears a Fornells. Per la seva defensa, té la paraula el Grup Parlamentari Mixt, Sr. Sanz, per un temps de cinc minuts. Quan vulgui.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, com veieu, és una proposta de MÉS per Menorca, que demana disculpes perquè no ha pogut venir i m'ha demanat si la podia defensar jo en nom seu, ja que no hi podien assistir avui, però sí considerem que era (...)

Ja es va debatre una proposta molt similar a aquesta del port de Fornells en el plenari de dia 22 de març, amb molts dels punts d'acord que ja hi eren també i ja van ser debatuts. Del que és parla és que a l'Ajuntament d'Es Mercadal hi ha hagut acords de plenari, també parlant d'aquestes construccions que hi havia en aquesta zona de Menorca i el que demana el Grup MÉS per Menorca, justament, és aturar la licitació, però s'ha de saber també que aquesta licitació de la segona fase, no només és que ja està adjudicada, sinó que està ja executant-se, llavors hem de valorar també quin seria... i aquest és el punt que puc exposar jo, que sí que és cert que, tot i que el punt es manté, és cert que aquesta licitació no es pot aturar, llavors aquest punt continua a la PNL, però és cert que ja no es pot aturar la licitació, perquè ja està licitat, adjudicat i executat-se.

En el segon punt, s'ha presentat una esmena per part dels grups que donen suport al Govern, que diu "el Parlament de les Illes Balears insta al Govern de les Illes Balears, a constituir una comissió on la participació de Ports de les Illes Balears i els grups polítics de l'Ajuntament d'Es Mercadal, òbviament com el més afectat, amb els objectius de definir els usos dels habitatges recuperats, en funció de les necessitats i amb diàleg amb l'ajuntament i les (...) del consell". Aquesta esmena serà acceptada -ja els ho avanç- per part del Grup MÉS per Menorca, no és que l'accepti jo, sinó que directament Josep Castells, portaveu de MÉS per Menorca, ja m'ha indicat que sí que accepta aquesta esmena. Llavors, ho trasllat també a aquesta comissió, que és el que és just.

Així mateix, el tercer punt és un punt que -com ja he dit- es va debatre en el plenari del dia 22 de març en el Parlament de les Illes Balears i va ser aprovat amb el mateix redactat. És per això que aquest tercer punt serà retirat de la proposició i després no passaria a votació i aquest punt no seria debatut en aquesta proposta. Ho dic de viva veu perquè en quedi constància per al lletrat i tots els membres de la comissió.

En el segon punt -com he dit- s'acceptarà l'esmena per constituir aquesta comissió, justament perquè l'Ajuntament d'Es Mercadal i els grups polítics que formen part d'aquest plenari, tinguin participació en el que es pugui decidir en aquesta zona de Menorca, que també és una qüestió que també a Formentera moltes vegades també demanem i per això també entenem aquesta esmena i entenem el que es vol demanar.

Res més, esperem que els grups que considerin, hi puguin donar suport.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Sanz. S'ha presentat l'esmena RGE núm. 4192/22. Per a la seva defensa té la paraula el Grup Parlamentari Socialista, el Sr. Borràs.

EL SR. BORRÀS I BARBER:

Sí gràcies, presidenta. Simplement hem presentat una esmena per deixar un marc més obert en el funcionament d'aquesta comissió i que entenc que les conseqüències que una mica el punt original de la proposició no de llei, ja avançava les possibles conclusions, d'aquesta feina, d'aquesta comissió, i nosaltres entenem que les conclusions ha de ser la comissió la que les faci, perquè dir que s'implicarà el replantejament del Pla d'usos del port de Fornells, la comissió -vull dir evidentment, és dirigir les funcions de la comissió i entenem que la comissió ja decidirà si ha de replantejar el Pla d'usos, no l'ha de replantejar o de quines qüestions ha de considerar, no?

Però agraïm que el grup MÉS per Menorca -el Grup Mixt MÉS per Menorca- hagi acceptat aquesta transacció, que ens afavoreix i ens permet votar-hi a favor; també agraïm que es retiri el punt 3, un punt que ja ha estat aprovat en el plenari d'aquest parlament, a una iniciativa també de MÉS Menorca, que vàrem discutir el mes passat. Entenem que aquesta qüestió ja es farà, el Govern s'ha compromès a fer-la, ja està votada a favor i, per tant, no tenia sentit mantenir-la.

I quant al punt 1, clar, aquesta proposició no de llei és anterior a la que vam debatre al mes de març, aquesta es va registrar ja fa un any, es va registrar el de gener de 2021, el 28 de gener de 2021 i, per tant, ha quedat molt antiga. El que demana el punt 1 és que es paralitzi el procés de licitació de les obres, i la licitació de les obres, el procés, acaba en el moment en què se signa el contracte d'execució d'aquestes obres, és a dir, és el procés administratiu previ a les obres, i aquestes obres estan en un estat d'execució relativament avançat. Per tant, és impossible paralitzar un procés que administrativament no existeix, ja s'ha superat. Per tant, si de cas, si es coincidís políticament en la conveniència, tenia més sentit la votació de la paralització de l'execució de les obres, en tot cas, no?, que és el que vam votar el mes passat. Però, en tot cas, aquell punt en aquell moment -el punt 8- de paralització immediata de les obres va ser rebutjat pel plenari d'aquest parlament, amb 22 vots que varen entendre que sí que s'havien de paralitzar les obres, 27 que no i 8 abstencions i, per tant ara ens n'anam a la prehistòria del debat de fa un mes, i no té sentit perquè, evidentment, no podem paralitzar un procés administratiu que ja està tancat i arxivat. Per tant, hi votarem en contra, perquè entenem que no és possible i que, a més, el meu grup ha defensat que les obres eren positives per a Fornells.

S'ha focalitzat en algun punt de les obres, però s'estan millorant tots els serveis a tots els problemes de sanejament de tot Fornells, les obres tenen una gran importància ambiental per al port de Fornells -fa un moment parlàvem de la badia de

Palma-, les obres aquestes són imprescindibles per a la solució d'una millor vida ambiental del port de Fornells, fan moltes obres i molt necessàries de millora de tot el pla i tot el municipi, tot el nucli urbà de Fornells i per tant entenem que parilitzar les obres..., quan, a més, només se n'ha qüestionat per part d'algun grup una part -i no la més substancial-, entenem que no procedeix, i per tant, en aquest sentit, hi votarem en contra. Entenem, per tant, que és extemporània -per superada- aquesta iniciativa, i en aquest sentit, el nostre vot.

A favor del segon punt, amb la transacció que ha acceptat en nom de MÉS per Menorca, el Sr. Sanz, i en contra del primer per fora de lloc i extemporani, perquè, evidentment, ningú no podria parilitzar una licitació que ja s'ha consumat.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Borràs. També per a la defensa d'aquesta esmena, té la paraula el Grup Parlamentari Unidas Podemos, Sra. Santiago.

LA SRA. SANTIAGO I CAMACHO:

Gracias, presidenta. Nosotras nos abstendremos en el primer punto; votaremos a favor en el segundo si nos aceptan la enmienda, que ha dicho que sí; y en el tercero votaremos también que sí.

La justificación es que, a pesar de que nuestro grupo parlamentario ha estado en contra de este proyecto, creemos que no ha sido suficientemente consensuado entre todos los sectores afectados, que son muchos, que son políticos, restauradores, comerciantes, vecinos y vecinas, entre otros sectores, y es importante llegar al punto de acuerdo, pero lo cierto también es que se han iniciado ya las obras; paralizarlas, supondría -bajo nuestro punto de vista- una cierta irresponsabilidad, una merma en la inversión que ya se ha realizado, los tiempos de ejecución se demorarían y no resultaría eficiente respecto a los recursos públicos.

Aun así, creemos que -repetimos- que ha sido un proyecto que tendría que reconsiderarse en los planteamientos actuales, que tendría que buscarse el consenso entre todos los sectores implicados, los puntos de acuerdo y... Pero bueno, ese es nuestro voto, con la enmienda que hemos solicitado, y ya está. Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Santiago. Per a la defensa de la mateixa esmena, pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Ferrà.

EL SR. FERRÀ I TERRASSA:

Gràcies, Sra. Presidenta. No en faré ús.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies. Pel torn de fixació de posicions, passam al torn del Grup Parlamentari Popular. Té la paraula la Sra. Cabrera.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Gracias, Sra. Presidenta, buenas tardes. Estamos debatiendo un tema que, quiero recordar, que cuando todo esto se gestó gobernaba la izquierda, y creo que esto tiene que quedar bien claro, incluido el *proposant* de esta iniciativa, MÉS per Menorca. De hecho, siguen gobernando en el Consejo Insular de Menorca PSOE, MÉS per Menorca y Podemos. Con lo cual, yo creo que esto es una premisa fundamental antes de tener ninguna consideración sobre esta iniciativa.

Como ya se ha expuesto en esta PNL, se ha desoído al pueblo, se ha desoído al pueblo, se han desoído la voluntad y las iniciativas aprobadas en el ayuntamiento de Es Mercadal y Fornells; se ha desoído a la Junta de Fornells, que dijeron todos fuerte y claro que no querían ese edificio en primera línea de mar, puesto que no tenía ningún sentido, puesto que había otras edificaciones que quedaban libres para establecer todos esos usos, y se dijo que no se quería un restaurante -el uso del restaurante- en ese edificio en primera línea de mar.

Lo del restaurante es totalmente secundario, el problema es el edificio, el mamotreto, en primera línea de mar, que ha venido a sustituir un edificio que era un chiringuito desmontable de estos que ustedes ahora, l Gobierno de... - a mí no me da risa, Sr. Damià Borràs- ... un chiringuito de estos que ustedes ahora están combatiendo.

Por tanto, quiero recordar también que el Sr. Luis Camps, el diputado Luis Camps, preguntó al Sr. Marí qué iba a pasar con esto; el Sr. Marí, el conseller sustituto del Sr. Marc Pons, dijo que no sabía nada, que acababa de llegar en aquel momento, pero lo cierto es que el Sr. Marc Pons había mentido diciendo que, si la Junta de Fornells no quería, votaba en contra de ese edificio en primera línea de mar, se tendría que replantear la ordenación del puerto. Y mintió descaradamente, porque eso no ha pasado: la Junta se manifestó en contra y el edificio siguió adelante. Muy difícil de explicar.

Y muy difícil de explicar también que el Partido Popular, en 2018, en el Consell Insular de Menorca presentó una iniciativa, una proposición de acuerdo, donde pedíamos -yo personalmente estaba de consellera- desistir de la construcción del edificio y que el Consell de Menorca presente alegaciones a este respecto -puesto que estábamos en periodo de exposición pública-, la reforma integral del puerto de Fornells. Lo pedimos. Toda la izquierda votó en contra: PSOE, Podemos y MÉS per Menorca. ¿Les parece normal esto y que ahora debatamos esta iniciativa aquí? Sinceramente, lo veo bastante absurdo. Resulta totalmente incoherente, más que la mantenga, a la iniciativa. Estamos contentos de que MÉS per Menorca continúe con este debate que, yo, sinceramente, creo que es más un tema electoralista, porque es evidente que cuando podía haber hecho algo, tampoco lo hizo, y ahora continuamos con este debate. Bueno, un año después viene esta iniciativa aquí a ser debatida. Bueno, pero la incoherencia, sinceramente, es absolutamente brutal.

La Sra. Maite Salord, de MÉS per Menorca, estaba en la Comisión Balear de Medio Ambiente cuando esto se llevó -este expediente- a ser aprobado y no dijo nada; incoherente. Además, la iniciativa legislativa de la Ley de Reserva de

Biosfera que aprobaron en el Consell de Menorca la izquierda -PSOE, Podemos y MÉS per Mallorca-, se aprobó en un Pleno que a continuación iba una iniciativa que, precisamente, pedía que este edificio se paralizara, y la izquierda volvió a votar en contra.

¿Les parece coherente todo esto? Pues, sinceramente, es una burla a la ciudadanía. Es engañar a la ciudadanía.

Más incoherencias. El Consell de Menorca -insisto- en ningún momento ha hecho nada en cuanto a gestión para combatir esta -desde nuestro punto de vista- aberración. Incoherente.

Además, les quiero decir que el PSM, en su momento, el Sr. Alcalde, el que era alcalde de Es Mercadal, Ramon Orfila, que todos recordarán porque también fue un gran diputado de este parlamento, tenía como objetivo quitar el restaurante de Es Pla porque afeaba el paisaje. Probablemente tenía razón. Por tanto, ¿cómo pueden en estos momentos haber consentido que esto se haya..., no solamente que no se haya repuesto el chiringuito que se quemó sino que se ponga un edificio de hormigón en primera línea de mar, un búnquer que no tiene ningún sentido porque no hace falta para dar servicios al puerto porque hay edificaciones vacías precisamente para dar usos a los usuarios? No tiene ningún sentido, absolutamente incoherente.

Por tanto, sinceramente, quiero recordarles también que el Sr. Marc Pons dijo que o se hace el edificio o no hay los 9 millones para las reformas del puerto de Fornells, dicho por el Sr. Marc Pons, conseller en su momento. ¿A ustedes les parece esto coherente, transparente y decente? Porque me atrevo a decir incluso esta palabra. Pues no lo es, no lo es.

Por tanto, todo lo que ha acontecido alrededor de esta circunstancia y de esta construcción de este edificio es absolutamente lamentable, absolutamente lamentable, y les digo que como menorquina y como hija de fornellera es una tristeza muy grande haber puesto ese edificio en primera línea de mar y no haber escuchado a los ciudadanos, no haber escuchado al pueblo en su conjunto de todos los colores políticos, que no querían eso ahí.

En cualquier caso, el punto 1 lo votaremos a favor, ¿por qué? -ya acabo, Sra. Presidenta, perdone-, ¿por qué? Porque cuando se presentó esta iniciativa se podía haber votado a favor y hubiera hecho efecto. Queremos dejar clara nuestra voluntad y nuestro posicionamiento en contra de esta edificación. Sabemos que una vez licitado esto ya, evidentemente la licitación ya está acabada, pero queremos dejar claro un sí en contra -una vez más- de esta edificación, de su licitación y de su construcción.

El punto 2 lo votaremos a favor igual, que al fin y al cabo se admite esta enmienda, que es otra burla, porque en ningún momento se ha hecho caso de lo que se ha hablado en ninguno de los foros ni en ninguno de los organismos por parte del PSOE, concretamente.

Y el tercero es una pena que lo hayan retirado porque hubiéramos esperado que a lo mejor en esa revisión de la fachada marítima se hubiera podido prever la destrucción o el

derribo de este edificio, como hicieron ustedes con la carretera general...

LA SRA. PRESIDENTA:

Hauria d'acabar, ja passa d'un minut.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

... que cumplía con todas las licencias y todos los permisos, y hace ocho años que no han sido capaces ustedes de dar una solución a aquello.

Disculpe, Sra. Presidenta. Muchas gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Sí, moltes gràcies, Sra. Cabrera. Passam al Grup Parlamentari Ciudadanos, té la paraula el Sr. Méndez.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Sí, gracias, Sra. Presidenta. Sí, la palabra "búnquer" aquí tiene mucho que ver. Yo creo que, primero que nada, deberíamos ir al tema general. En algún momento la historia del arte, la psicología y la sociología querrán estudiar estos últimos treinta años de "bunquerización" de los edificios públicos. Yo, personalmente, tengo una teoría de que se manifiesta con ello el súper ego de unos partidos en turno con, en realidad, poca voluntad democrática, pero de verdad que de aquellos edificios del fascismo italiano que todavía asombran, de qué cosa más exagerada, estos búnqueres de hormigón no podrían volver. Miren este edificio, esto es un edificio público acogedor, bonito, agradable. Yo, estas paredes de hormigón con aquellos techos altos y tal, no sé cómo la soportan ustedes. Yo he de decirles que en realidad me sofocan.

Entonces, aquí, en el pleno pla de Fornells, vamos y metemos uno de estos bichos. Estos bichos están muy bien cuando tienen aspilleras, (...) reflectores y pretenden ocultar en su interior nidos de ametralladoras y cañones. Pero hacer estos monstruos por odio al pueblo, la verdad; que si uno llega navegando a Fornells y ¿debe encontrar esto?

Entonces, vamos a ver, de todas maneras aquí con respecto a las propuestas hay cosa tremendamente importante, Fornells es la gran bahía del norte de Menorca, es decir, la que tiene como misión dar refugio ante los embates de la tramontana que en Menorca son especialmente fuertes. Así que toda nuestra flota de pequeñas embarcaciones necesita las infraestructuras que deben hacerse allí. Por cierto, como la bahía es una gran bahía de posidonia además tiene que contener todas las boyas de amarre y todos los servicios propios, ya les digo, para dar servicio a una realidad; la posibilidad de que desate la tramontana y la flota recreativa tenga que refugiarse, éste es el gran sitio.

Así que esté paralizar las obra sea por una cuestión bastante mezquina que tiene que ver con un restaurante, que no sé a quién se le ha ocurrido meterse en ese follón, que es verdad que como ahí estuvo Es Pla y Es Pla tenía su poesía y su reconocimiento y tal, ¿a quién se le debe haber ocurrido? Pero

estamos aquí dándole vueltas a una cosa bastante mezquina de quién va a tener la comisión con un restaurante y tal en un monstruo situado en un sitio, desde luego, absolutamente poco acertado, y es verdad que aquí lo que habría que hacer es consensuarlo muchísimo con todos los distintos puntos.

Ahora bien, no hacer las obras requeridas de infraestructura náutica por este asunto, vuelve también -digo- en ese estudio de la historia de la psicología de cómo manejamos las instituciones en nuestro momento de gloria, pues, creo que también aparecerá, ¿no?

Así que nosotros no somos partidarios de esta paralización inmediata en la segunda fase y no sé qué y de cargarnoslo todo porque, ya les digo, este servicio de puertos tiene que existir, este servicio de refugio en el norte de la isla de Menorca aunque, por supuesto, el búnquer este si lo evitamos, por nosotros como si evitamos todos los búnqueres que ustedes proponen.

Sin embargo, en el punto segundo -entendemos que el tercero queda retirado, ¿no?, porque todo esto además lo discutimos completamente por medio de una proposición no de ley que el Grupo Mixto presentó, creo recordar, con 8 u 11 puntos y unos de ellos ya incluían esto y ya lo debatimos en este momento-, así que nosotros, en cuanto a que la comisión reformule y tal con la magnífica enmienda disminuidora de..., presentada por el Grupo Parlamentario, entendemos que por PSOE, ¿no?, nosotros... no, perdón, ¡ah!, por el común, vale, por el *pacte*, nosotros entonces a ese sí que nos mostraremos partidarios.

Gracias, Sra. Presidenta, he terminado.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Méndez. Pel Grup Parlamentari VOX-Actua Balears té la paraula el Sr. Campos.

EL SR. CAMPOS I ASENSI:

Gracias, Sra. Presidenta. Nosotros suscribimos cada una de las palabras y argumentos de la diputada Cabrera, que ha dejado clarísima la cuestión, concedora del asunto, y a mí me gustaría destacar un aspecto: y es que aunque esta proposición que nosotros vamos a apoyar y votar de forma favorable a todos los puntos, aunque esta proposición la presente MÉS per Menorca, MÉS per Menorca es responsable de lo que estaba pasando en el puerto de Fornells, aon lo cual, que intenten blanquear ahora su responsabilidad a través de estas proposiciones no de ley, pues no sé a quién intenta engañar, pero ellos son responsables también al estar gobernando allí, de lo que está pasando en el puerto de Fornells.

Por cierto, llama la atención el empecinamiento en esta obra por parte del anterior conseller, el Sr. Marc Pons, porque aquí se habla de consenso y que hay que consensuar y consensuar, pero, bueno, si ya han dicho todos los implicados que no quieren esa obra, yo no sé qué más quieren consensuar. Se ve que cuando alguien dice que no, pues no está bien, el consenso viene cuando dicen que sí. Cuando dicen que sí a la propuesta del gobierno de izquierdas entonces es cuando hay grandes

consensos. Cuando ya todo el mundo ha dicho que no, es no, hay que seguir consensuando. Pues yo, la verdad ...

Igual que esos argumentos de decir, hombre, es que como la obra ya está, ya está licitada, ya está en fase de ejecución y demás, pues ya..., pues no se puede parar. Hombre, claro, si los mismos que no han hecho nada por pararlo ahora dicen que no se puede parar, pues es que, oiga, perdonen, pero yo no sé a quién intentan engañar. La izquierda es la responsable y MÉS per Menorca es responsable de lo que está pasando en Fornells y lo que ha pasado con esto, que todo el pueblo y sectores afectados se han mostrado contrarios.

Dicho esto -insisto- nosotros votaremos favorablemente a los tres puntos.

Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Campos. Pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears té la paraula la Sra. Sureda. Quan vulgui.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, presidenta. Senyores i senyors diputades. Evidentment, no s'han de deixar que les coses arribin aquí i l'important és que quan hi ha projectes en marxa, quan s'han d'analitzar bé i s'ha de saber si es vol o no es vol i moltes vegades la força del poble, la força d'un municipi pot aturar o pot fer canviar segons quins tipus de projectes.

Com s'ha dit, aquesta proposició no de llei es va presentar el gener de 2021. És veritat que per part del Sr. Castells i per part d'altres grups parlamentaris s'han fet diferents preguntes, crec que fins i tot a la presidenta i també al conseller de torn, per veure si es podria solucionar aquest tema.

Nosaltres, com dic, una vegada que ja estan les obres licitades i a punt d'acabar, creim que no és de rebut aturar o poder aturar res. Creim que no és el moment i -com dic- són a moments anteriors quan s'han de prendre les decisions.

I també s'ha dit, Més per Menorca si ell va ser un dels que en el seu moment va donar suport a aquesta iniciativa o a aquesta construcció, ha de fer un *mea culpa* i dir que s'han equivocat, dir que no s'hauria d'haver fet i haver intentat aturar-ho per ventura a través dels canals que pertocaven, que ell tenia la força per poder fer aturar el Govern en el seu moment, el 2021, abans per ventura que es comencessin les obres.

Per tant, nosaltres, ja que aquestes obres estan en marxa, seran una realitat en breu, no donarem suport als punts 1 i 2 d'aquesta iniciativa, així com estava programada, el punt 2, amb l'esmena que s'ha presentat, que el que vol és arribar a acords, en aquest cas sí que sí..., que ja ha anunciat el Grup Mixt que s'acceptarà, li donaríem suport, més que res també no li donàvem suport perquè era reformular el projecte de reforma integral que ja estava executat o gairebé executat.

I en el tercer punt, som conscients que s'ha retirat l'esmena, però l'haguéssim... o... perdó, l'esmena no, el punt, l'haguéssim votat a favor si era complementari, aquesta reforma de la façana marítima, i allà on tothom que hi té... o la part interessada, tothom hi pogués parlar.

Crec que això ha d'ensenyar que quan un municipi fa una petició al Govern o al consell és perquè aquell municipi coneix la realitat de la seva zona, del seu territori, dels ciutadans d'aquell lloc, i el que crec que han de fer el consell i el Govern, que moltes vegades no ho fan, és escoltar més els municipis.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Sureda. Si els sembla bé, passam directament al grup proposant, el Grup Mixt. Sr. Sanz, quan vulgui.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, vull agrair als grups de part de Pep Castells que donin suport a aquesta proposta. Sí que és cert que per a mi és un poc complicat perquè ni som de Menorca ni és una proposta meva, llavors la defensa en nom d'una altra persona que sí que..., que el segon punt, que té una esmena i en el qual aquesta esmena també la veig jo..., particularment com a diputat, sí que veig positiu que tingui un gran suport, està bé.

Com he dit al principi sí que és cert que unes obres que ja estan en marxa aturar-les podria ser complicat, però també és cert que... ho respectem tot. Res més, no volia afegir res més perquè tampoc no és una proposta meva.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Sanz. Supòs que accepta la votació per separat.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Sí, Sra. Presidenta, accepto votació per separat.

LA SRA. PRESIDENTA:

Molt bé, moltes gràcies. Idò acabant acabat el debat, passarem a votar el primer punt de la Proposició RGE núm. 1277/21.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

LA SRA. SECRETÀRIA:

5 vots a favor, 7 en contra, 2 abstencions.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies. Passam idò a votar el punt número dos.

Vots a favor, amb l'esmena presentada?

LA SRA. SECRETÀRIA:

Unanimitat.

LA SRA. PRESIDENTA:

En conseqüència, queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 1277/21, relativa a paralització de les obres de Ports de les Illes Balears a Fornells.

II.2) Proposició no de llei RGE núm. 5893/21, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa al tren de Llevant.

Passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 5893/21, presentada pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, relativa al tren de Llevant. Per a la seva defensa té la paraula del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, Sr. Ferrà. Quan vulgui.

EL SR. FERRÀ I TERRASSA:

Gràcies, Sra. Presidenta. Dia 16 de juny de 2021 es compliren cent anys de la posada en servei de la línia de via estreta entre Manacor i Artà, una infraestructura que va convertir-se ràpidament en un fil de vida per a tot el Llevant de Mallorca.

Els ferrocarrils de Mallorca han estat històricament l'eix vertebrador de les comunicacions en la principal illa de les Balears. Al llarg de la seva història i evolució les diferents línies ferroviàries han format una xarxa de comunicacions imprescindible per al progrés i l'evolució de la societat insular i han servit als principals pobles i ciutats, amb la capital Palma i el seu port, com a via de sortida als productes i les mercaderies locals.

El creixement i evolució al llarg dels seus més de 140 anys de vida han estat i són un exemple de com el ferrocarril després de sobreviure un segle XX ple d'alts i baixos torna ser el mitjà de transport del segle XXI.

La dècada dels anys seixanta ve marcada pels tancaments de línies en la línia entre Palma i Santanyí l'any 1960, la línia Santa Maria i Felanitx el 1967 i el ramal de Palma al port l'any 1967 també, el tram d'Inca i Manacor i Artà el 1977 i, finalment, la línia Inca-Sa Pobla a l'any 1981; i no és fins a finals del 1994 amb el traspàs de les competències en matèria ferroviària al govern autonòmic i la creació de nova companyia ferroviària SFM quan va arribar un renéixer per al ferrocarril de les Illes Balears.

En paral·lel a la història ferroviària d'Europa, la nova etapa iniciada a Mallorca amb la recuperació de les línies abandonades i la construcció de noves instal·lacions, així com la modernització del seu material mòbil i instal·lacions han

tornat a posar aquest mitjà de transport a l'alçada dels països més avançats en matèria de mobilitat.

L'arribada d'aquest renaixement per al ferrocarril juntament amb la salvaguarda del seu patrimoni fan avui de Mallorca una illa de la Mediterrània dotada d'un transport ecològic i sostenible amb grans perspectives per als seus ferrocarrils de futur.

El passat 10 de maig de 2019 el Govern de les Illes Balears va aprovar el decret mitjançant el qual veu la llum el Pla director sectorial de mobilitat de les Illes Balears 2019-2026, aquest decret dona el mandat a les administracions per planificar i prendre tots els acords administratius necessaris per materialitzar les mesures que inclou. El pla preveu un total de 1.720 milions d'euros en totes les administracions competents per al desenvolupament d'aquestes mesures.

Entre les línies del pla trobam el desenvolupament d'un nou mapa ferroviari amb infraestructures com el Trambadía de Palma a l'aeroport, la integració del metro a la xarxa urbana de Palma, l'ampliació de la línia del Parc Bit i Son Espases, i el mateix tren de Llevant.

A finals de l'any 2020 l'aleshores conseller de Mobilitat i Habitatge Marc Pons, juntament amb el director general de Mobilitat i Transport terrestre Jaume Mateu, varen informar els batles i batlesses dels municipis de Llevant d'un full de ruta respecte del projecte d'ampliació de la línia ferroviària de Manacor a Artà, una ampliació inclosa en el Pla director de mobilitat.

Molts dels projectes prevists al pla director han avançat quant a la previsió de finançament i execució darrerament, per una banda, per fons europeus, d'una altra banda també per recursos propis del Govern de les Illes Balears.

Per tot això, des de MÉS per Mallorca proposam aquesta proposició no de llei, una proposició no de llei que també vol homenatjar aquest centenari del tren de Llevant, que va ser el juny de l'any passat, però que també consideram que el millor homenatge ha de ser que aquest projecte tingui futur.

I voldríem exposar també una qüestió, aquesta PNL la vàrem presentar... si no vaig malament el juny de 2021, som quasi, quasi un any després i voldríem proposar un canvi de dates: al primer punt instam a signar un conveni per part del Govern de les Illes Balears i el Govern espanyol que facin possible les inversions necessàries per al tren de Llevant dins l'any 2021, evidentment a dia d'avui no té sentit, hauria de ser dins..., contextualitzar dins l'any 2022; i en el punt 2 en què instam que aquest conveni tingui un finançament i es pugui reflectir en els pressuposts generals de 2022, i hauria de dir 2023, si a la Mesa i a la resta de diputades i diputats els sembla correcte.

Res més, simplement afegir que és necessari avançar en aquest pla director durant..., crec que hi ha un deute entre l'Estat i les Illes Balears per moltíssimes inversions que s'han deixat perdre en els darrers anys, i que ara més que mai, després de la declaració de l'emergència climàtica i dels objectius de desenvolupament sostenible o el mateix pla

d'inversions energètiques que el Sr. Yllanes va presentar aquí, necessiten de propostes complementàries com pugui ser aquesta infraestructura ferroviària.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Ferrà. En torn de fixació de posicions toca el torn al Grup Parlamentari Popular, Sr. Bonet, quan vulgui.

EL SR. BONET I DÍAZ:

Gràcies, presidenta. Conviene hacer un poco de memoria sobre el tren de Llevant. Como todos recordarán, en la legislatura 2007-2011 existió un convenio de 430 millones de euros, pero que realmente hubo... ningún compromiso de que llegara ni un solo euro, como fue evidente años más tarde. Existió una licitación del tren de Llevant que nunca tuvo ningún presupuesto y, como todos recordarán también, existió un agujero en SFM descomunal, había más de 200 millones de euros en el aire que ustedes, además, ustedes como MÉS, habían licitado y nunca habían presupuestado. Estuvimos obligados a paralizar las obras, por el bien de las cuentas públicas, pero también y sobre todo para evitar la quiebra de todas las empresas que iban a participar en esa obra y no hubieran cobrado nunca y, por tanto, hubieran enviado también a la quiebra a estas empresas.

Con esta situación, que todos conocen, se paralizó el proyecto y se construyó la vía verde; un recorrido que además todos pueden ver de primera mano, es un recorrido muy concurrido diariamente.

Usted ha comentado que el conseller Martí March firmó un convenio pero, como de costumbre, era únicamente una declaración de intenciones que nunca llevó aparejada ninguna partida económica y que hemos comprobado que el Gobierno central nunca tuvo ninguna intención de dotar tampoco.

Ustedes han tenido siete años para recuperar este proyecto del tren de Llevant y no han hecho nada, ni se ha presupuestado nunca ni se ha negociado nunca en Madrid, durante estos siete años. Ustedes, como gobierno, tienen acceso a toda la información. Ustedes tienen la información de los usuarios potenciales de la repercusión, tanto visual como ambiental, el coste de construcción, el coste de mantenimiento anual..., y esto viene como una PNL solo de MÉS, por tanto, parece que no han podido ni ponerse de acuerdo como gobierno para hablar del tren de Llevant.

Lo que sí sería interesante es que ustedes y su gobierno lucharan en Madrid por otros aspectos que sí son vitales para las Illes, como es más dinero para depuradoras, o el convenio ferroviario al que ustedes han renunciado, o el convenio de carreteras al que ustedes también han renunciado, y este sí, serviría para mejorar tanto la conectividad como la movilidad de todos los mallorquines, el convenio de carreteras, sí. Al que han renunciado.

Lo que nos parece es que esto que presentan ahora lo hacen únicamente para cumplir expediente antes de final de legislatura con los suyos, si bien lo hacen con la boca pequeña, y no hay voluntad política alguna pero, pese a todo lo que hemos comentado, si este proyecto fuera un proyecto que fuera económicamente viable, y este proyecto -como ustedes dicen- estuviera financiado al cien por cien por el Gobierno de España y -repito- a nivel autonómico fuera viable económicamente, nuestro grupo no se opondría, por lo que nos abstendríamos al punto 1 y al punto 2.

Muchas gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Bonet. Passam al Grup Parlamentari Unidas Podemos. Sra. Santiago.

LA SRA. SANTIAGO I CAMACHO:

Sí, gracias. Nosotras, porque es una deuda pendiente desde hace tiempo -como ha hecho en un ejercicio histórico el compañero anterior- votaremos que sí, porque estamos a favor de facilitar, de ampliar la red pública de transporte, siempre y cuando, claro -después a eso habrá que verlo- que sea una gestión pública la que lleve este tren; y por cuestiones de hacer comunidad, de potenciar las líneas ferroviarias y, en general, el transporte público y evitar el uso de los coches, votaremos que sí.

Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Santiago. Passam al Grup Parlamentari Ciudadanos. Sr. Méndez.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sra. Presidenta. Algunos de los diputados aquí presentes recordarán como yo -porque su juventud también debió acaecer cuando la transición- toda la poética de aquellos tiempos, y muy probablemente “escondido tras las cañas duerme su primer amor”.

(Remor de veus)

Así que cuando se nos apela al grito... Han visto ustedes el título de esta proposición, ¿no? Lo siento, pero 1978... Qué cosa más bonita... En el centenario del tren, *Volem el tren de Llevant*, es la cosa más... ¿Cómo se me puede pedir a mí que no vote a favor de esto? Es exactamente el tipo de gritos que hacíamos durante la transición.

Además, no solo es el *centenari del tren Manacor-Artà*, el año que viene será el ciento cincuenta aniversario del Barcelona-Mataró, o sea es que justo cuando habíamos abandonado, habíamos dejado de jugar con nuestros trenes de juguete, y empezábamos a hacer la revolución, usábamos este tipo de gritos; así que comprenderán que nuestro grupo se mostrará favorable a todos los puntos, y desea además a la

remota Artà y al remoto noreste, todo tipo de parabienes en esta llegada de la civilización a sus límites.

Gracias, Sra. Presidenta. He terminado.

(Remor de veus i algunes rialles)

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Méndez. Passam al Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears. Sra. Sureda.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, presidenta, senyores i senyors diputats. Sr. Méndez, per fer-li la broma: la civilització va començar a Artà.

(Rialles)

Bromes a part..., bromes a part..., sí que vull dir una cosa: evidentment, nosaltres donarem suport a aquesta iniciativa.

És una iniciativa que reivindicam des de -diria- tots els grups polítics, que sigui una realitat, jo crec que tots hem defensat que hi hagi el tren a Artà, però permetin-me que sigui un poc crítica. Això també els ho he de dir.

En el 2007-2011 -i s'ha dit- hi havia un conveni que s'havia de fer aquest tren, però varen començar -i no és la primera vegada que ho dic- varen començar la casa per la teulada, perquè varen fer -i el Sr. Méndez ha parlat de búnquers, abans varen fer búnquers per guardar el tren, varen comprar trens o varen comprar el tren elèctric, quan l'electrificació no existia i fins al 2019 no es va fer, no es varen llevar passos a nivell de la via de Palma a Inca i Manacor, necessaris i demandats per molts de pobles, es varen expropiar les finques, no sabien com passaria el tren de Manacor -de la sortida de Manacor, de la carretera vella de Manacor- fins a l'estació, perquè no s'entien amb l'ajuntament i no s'entien per poder passar el tren...

Què vull dir amb tot això?, que l'objectiu final és que arribi el tren de Llevant a Artà? Sí, però no de qualsevol manera. Si hi ha d'haver soterraments, si s'han de llevar passos a nivell..., s'ha de fer una cosa darrere l'altra. I si volen, amb un projecte, arribar a un objectiu i que els doblers es gastin per allò que ho volem..., s'han de fer bé, perquè totes aquestes despeses que es varen fer en el seu moment han estat despeses inútils, que no han servit per al que, en teoria, s'havien de destinar.

Després, molts de partits polítics ens omplim la boca -a l'hora de les eleccions- “el tren serà una realitat”. També m'he cansat de dir-ho: la gent està cansada de mentides, de mentides. Ara hi va haver una petició dels cinc municipis de la zona, perquè -i en el seu moment era el conseller Marc Pons- s'havia de fer una modificació del projecte; encara esperam les reunions. Si s'han de fer aquestes modificacions, que es facin reunions i almanco es mostrin -com he dit abans- es mostrin a la ciutadania, als ajuntaments, i puguin fer els canvis i les al·legacions que considerin o les explicacions per a aquests canvis, que considerin oportunes.

I respecte d'aquest conveni que havia de firmar el Sr. Pons amb l'Estat, un conveni de 100 milions que no es va firmar -que jo l'altre dia encara ho vaig dir- que havia de ser per 10 anys, a 10 milions cada any, aquest any que el Sr. Pons..., no sé si era el 20 o al 21, a l'Estat hi havia 4.700 milions d'euros en infraestructures ferroviàries, destinats a infraestructures ferroviàries, i a nosaltres ens donaven 10 milions? És que és ridícul.

Si es vol apostar pel tren de Llevant, que es digui, que s'aposti i que es faci; el que no poden fer és retxes dins l'aigua, que és el que hem fet fins ara.

Per tant, sent crítics, volent el tren i volent que sigui una realitat i que els doblers surtin, el que no volem és que s'ompli la boca la gent per després no fer feina, en aquest sentit.

Així és que nosaltres, com dic, donarem suport a la iniciativa.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Sureda. Passam al Grup Parlamentari Mixt. Sr. Sanz.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, en aquest cas parlem d'una iniciativa que té molt a veure amb aquesta comissió, per fi, una que reuneix moltes de les condicions: territori, transport del territori, així com també medi ambient. I per què dic açò? Perquè el tren, viatjar en ferrocarril, és un dels tipus de transport més segur, s'estima que és dels transports més segurs, després de l'avió és un dels transports més segurs, així com també és el menys contaminant, prop del 70% de les emissions que tenim ara mateix vénen del transport per carretera i només l'1% ve del transport per ferrocarril. Llavors haurien bé potenciar-lo encara més, justament perquè la mobilitat (...).

Té uns factors també molt importants: la capacitat de transport i la democratització del transport. El transport és igual per a tots, sí que pot haver-hi diferents tipus de vagon, diferents classes, però sí que és una democratització, a més, es pot aprofitar molt bé el temps, en el tren es pot aprofitar per fer moltes qüestions, per posar un exemple, jo vaig aprofitar per estudiar moltes qüestions de la carrera quan anava en metro o en tren a la ciutat de València perquè es pot aprofitar aquest temps justament per fer aquestes qüestions. Aprofitar, com he dit, a favor de la desigualtat... afavoreix reduir la desigualtat social.

El que sí que em sorprèn és que es parli per part del Grup Popular -i li ho he de dir, Sr. Bonet- de forats, de forats. Sincerament, crec que..., jo entenc que es poden fer qüestionaments per part de tots els grups, però parlar de forats és curiós perquè vostès en moltes qüestions han parlat del nivell de deute que té ara mateix el Govern, podríem parlar de quan governaven que van gairebé duplicar el deute i no varen tenir cap tipus de pandèmia, llavors tal vegada ens hem de fer mirar el que són els forats. Sí, varen passar..., són dades del Banc

Nacional d'Espanya, de 4.500 milions d'euros a 7.700, tal vegada hem de mirar les xifres abans de parlar de forats que tal vegada és que els forats... quan una bossa està plena de forats després costa molt haver de cosir-los.

I sí que és cert que, com ha dit la Sra. Sureda, és important que Artà tingui algun tipus... gairebé qualsevol tipus de connexió de (...), a Formentera s'està treballant per recuperar, almenys de manera patrimonial, la línia de La Salinera que hi ha a la costa de Formentera perquè hi havia una línia de tren justament per dur la sal que està estava... de les salines per (...) el tren i (...) patrimonial.

Així que, com he dit, donam suport a aquesta proposta perquè és important que les opcions de transport siguin més sostenibles, més contaminats i, a més, que afavoreixin la igualtat social, i són importants per a nosaltres.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Sanz. Passam al Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Ferrer, quan vulgui.

EL SR. FERRER I RIPOLL:

Gràcies, presidenta. Nosaltres votarem a favor d'aquesta iniciativa perquè l'ampliació de la xarxa ferroviària del tren de Llevant ja saben tots vostès que està inclosa dins el Pla director de mobilitat de les Illes Balears.

El que cal ara és reprendre el projecte constructiu i, com a primera passa, dur a terme la seva revisió, imprescindible després de tots els anys que ja han passat. És imprescindible també revisar i completar la tramitació de la connexió de l'estació de Manacor fins a l'inici de la via cap a Artà. En el seu moment ja es varen analitzar, mitjançant l'estudi informatiu, diverses opcions i finalment se'n va triar una que sortia de l'estació, creuava la Via Roma i discorria després pel nucli de Manacor, pel Passeig del Ferrocarril fins enllaçar amb l'inici de la via d'Artà, lloc on es preveia l'estació provisional del projecte Artà i que ara seria la parada número 1 del tram de la línia d'Artà.

Aquella proposta de recorregut pel Passeig del Ferrocarril ja va passar en el seu moment el tràmit de la Comissió Balear de Medi Ambient, però s'ha de completar la tramitació per poder abordar la redacció del projecte bàsic i, posteriorment, la construcció del tram fins a dins Manacor.

Tot plegat que he quedat no és res nou, és fruit dels darrers contactes que es varen tenir per part de la Conselleria de Mobilitat i Habitatge amb els batlles de la zona, com recordava abans la Sra. Sureda d'El Pi, i, per tant, nosaltres creim que s'ha de continuar amb aquesta línia de fomentar el transport públic, de fer arribar la xarxa ferroviària allà on es consideri oportú i que, per tant, està inclòs dintre de les planificacions que s'han fet amb consens i que s'han fet també treballades amb els tècnics corresponents i, com deia abans, aquesta ampliació de la xarxa de Llevant queda perfectament incardinada dins el que estableix el Pla director de mobilitat de les Illes Balears, que du

els informes tècnics preceptius que determinen que hi ha una suficient demanda, hi ha les suficients condicions per poder dur a terme aquesta inversió tan important.

No podríem dir el mateix, com ha passat en altres ocasions en aquestes illes, quan es feien traçats de metro a cop de caprici de persones que ara mateix ho estam pagant molt car, però que ho varen fer pagar que als ciutadans d'aquestes illes amb els seus capricis i els seus deliris de grandesa mal planificats.

M'ha sobtat també escoltar arguments de la fallida que va patir Serveis Ferroviaris de Mallorca i que se'ns digué que el Sr. José Ramón Bauzá es va veure obligat a paraitzar obres. També es veu que el Sr. Bauzá es va veure obligat a acomiadar improcedentment maquinistes i personal de Serveis Ferroviaris de Mallorca; el Sr. Bauzá també es degué veure obligat a carregar-se el servei públic de transport; el Sr. Bauzá es degué veure també obligat a llançar el projecte del tramvia de Palma a la paperera, i el Sr. Bauzá també es degué veure obligat juntament amb el seu aliat, el Sr. Isern, a Palma, a gairebé abocar el transport públic de la ciutat de Palma a la fallida.

Tot plegat, nosaltres creim que aquí alguns partits polítics i, per tant, amb un ànim positiu que és el que inspira el nostre vot favorable a aquesta proposició no de llei, tots els partits d'aquesta cambra haurien d'estar menys preocupats per determinades anècdotes del passat, que volen estirar-les, i mirar cap endavant i mirar cap a una planificació del transport públic de les nostres illes que pugui revertir l'actual model excessivament basat en l'ús del vehicle privat, amb totes les externalitats negatives que això provoca, però malauradament crec que no serà així.

Estam veient exemples molt recents on la Comunitat de Madrid, governada pel Partit Popular, en una època de crisi en comptes d'augmentar les freqüències de transport públic, en comptes de fomentar el transport públic, el que fa -i ho hem vist ara- és reduir les freqüències de transport públic gairebé fins a un 10% i després, amb el que diuen que s'estalviaran dels impostos, reclamar a l'Estat espanyol que sufragui que deixen de recaptar la mateixa comunitat autònoma per poder sufragar el transport públic. Una qüestió que a mi em sembla demencial.

Aquí, en canvi, tenim altres exemples, tot i que, evidentment, sempre tot és millorable, però hem pogut veure que en la millora del transport públic per poder fer front a la crisi de combustible que tenim ara mateix i per poder oferir una alternativa viable i una alternativa que sigui, evidentment, fàcil d'adaptar per part dels usuaris, s'han augmentat les freqüències de transport públic, tant a la xarxa ferroviària com també a la xarxa de transport per carretera; s'ha fet una promoció específica de la targeta intermodal per tal d'atreure nous usuaris i, fins i tot, també s'han garantit diversos perfils tarifaris adaptats a diferents circumstàncies socials i personals i, a més, amb un gest que nosaltres creim que és d'exigència d'humanitat de garantir la gratuïtat en el transport públic a tots els refugiats, tant d'Ucraïna com d'altres conflictes de guerra.

Això són exemples que crec que més d'un en podia prendre llum per tal de poder argumentar la seva posició en proposicions no de llei com aquesta que ens fan debatre novament la qüestió del transport públic, per no parlar,

evidentment -i ja vaig acabant, presidenta- dels esforços que farà també el Govern balear per tornar a posar damunt la taula el projecte de tramvia de Palma i que està fent també per ampliar la xarxa ferroviària fins al Parc Bit.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer. Ara donam la paraula al grup proposant, Sr. Ferrà, quan vulgui.

EL SR. FERRÀ I TERRASSA:

Gràcies, Sra. Presidenta. En primer lloc, vull agrair a tots els grups que donaran suport a aquesta iniciativa i que faran possible que s'aprovi. Crec que és el millor homenatge que podem retre a aquesta infraestructura en el seu centenari, que és que pugui tenir una viabilitat en el futur.

Per contestar a dues qüestions, la primera al Partit Popular que ha anunciat que s'abstindrà, jo de les qüestions que s'han exposat, jo no sé si ho he entès bé, però qui va incomplir el conveni entre l'Estat i el Govern de les Illes Balears va ser el Govern de les Illes Balears, però el Govern de les Illes Balears quan governava el Partit Popular, que és qui va renunciar a seguir duent les inversions i va renunciar al conveni que tenia amb l'Estat de 443 milions d'euros, aquest conveni al qual es va renunciar.. i qui no el va defensar va ser el Govern del Partit Popular.

I en la qüestió de la via verda, la via verda pot ser l'argument pel que es vulgui, però no té per què ser un impediment perquè es dugui a terme aquesta inversió. Ho pot ser o no ho pot ser, però no té perquè ser-ho, és a dir... Per tant, no ho veig com un argument totalitari perquè la conservació de la via verda sigui l'argument per no defensar aquesta infraestructura.

Jo... hi ha l'expressió que no... és que, és clar, que MÉS per Mallorca no ha fet res en set anys perquè aquesta inversió sigui una realitat, em sap greu, discrepam profundament perquè les iniciatives han estat pràcticament anuals, tant aquí al Parlament de les Illes Balears com a institucions municipals, com a la institució del Consell de Mallorca, com també en el Senat, on el senador Vicenç Vidal les hi ha dut.

També se'ns ha dit que menys doblers en aquesta qüestió i més doblers per defensar depuradores que no reivindicam, que MÉS per Mallorca no ha reivindicat les depuradores. Primer de tot l'Estat té competència a la de Palma, que té la classificació d'interès general. Vostè creu que MÉS per Mallorca o el Govern del pacte no han defensat aquesta inversió? És que aquesta inversió és una realitat a dia d'avui, és una realitat a dia d'avui perquè el Govern, entre el 2015 i el 2019, va insistir al Govern de l'Estat perquè fos una realitat. No, no, no, entre el 15 i el 19, reunions al ministeri per part de la Conselleria de Medi Ambient, per part de la Conselleria de Medi Ambient amb l'Ajuntament de Palma. Clar que sí i tant! I serà una realitat aquesta depuradora, gràcies a tota aquesta pressió. I també li he de dir, perquè amb el Govern del Partit Popular a Madrid, vàrem trobar cooperació per a aquesta qüestió.

I res més. Agrair el suport dels grups. I bé, Sr. Méndez, després de la defensa que ha fet, agrair-li el vot a favor. El veig a la propera versió de l'*Orient Exprés* com a protagonista, com actor que interpreti el Sr. Hércules Poirot, el veig en aquest *Orient Exprés* d'Artà a Manacor.

Moltes gràcies i gràcies pel suport a aquesta iniciativa.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Ferrà. Entenc que podem votar els dos punts junts i que no hi ha inconvenient a canviar en el primer punt de 2021 a 2022 i en el segon, 2023 en lloc de 2022.

Per tant, acabat el debat passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 5893/21 amb aquests canvis.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

LA SRA. SECRETÀRIA:

10 vots a favor, cap en contra, 3 abstencions.

LA SRA. PRESIDENTA:

En conseqüència, queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 5893/21, relativa al tren de Llevant.

I no havent més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.
Bones tardes.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS
